

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie industrie, onderzoek en energie

2013/2125(INI)

9.10.2013

ADVIES

van de Commissie industrie, onderzoek en energie

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake de Europese industriële en technologische defensiebasis
(2013/2125(INI))

Rapporteur voor advies(*): Jean-Pierre Audy

(*): Procedure met medeverantwoordelijke commissies – Artikel 50 van het
Reglement

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie industrie, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

Het Europees Parlement,

- gezien titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en met name de artikelen 21, 42, 45 en 46, alsook de artikelen 173, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190 en 352 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en protocol nr. 10 daarbij (nieuw),
- gezien Richtlijn 2009/81/EG betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen door aanbestedende diensten van bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied,
- gezien de resoluties van het Europees Parlement van 10 april 2002 over de Europese defensie-industrie en van 14 december 2011 inzake de invloed van de financiële crisis op de defensiesector,
- gezien de mededeling van de Europese Commissie van 24 juli 2013, getiteld "Naar een meer competitieve en efficiënte defensie- en veiligheidssector" (COM(2013)0542), de verschillende standpunten van de Raad, met name zijn verklaring over de versterking van de beveiligings- en defensievermogens en de verschillende conclusies van de Europese Raad, met name van 13 en 14 december 2012 met betrekking tot het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid,
- gezien de overeenkomsten van Lancaster House, en meer in het bijzonder het verdrag inzake samenwerking op het gebied van defensie en veiligheid tussen Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland van 2 november 2010;
- gezien het voorstel van voorzitter Herman Van Rompuy om op 19 en 20 december 2013 een specifieke vergadering van de Europese Raad aan veiligheid en defensie te wijden,
- gezien de artikelen 48 en 50 van zijn Reglement,

Inleiding

1. meent dat in de context van een veranderende wereld en een economische en financiële crisis zonder voorgaande, de Europeanen, die zijn verenigd door gedeelde waarden en een gemeenschappelijke lotsbestemming, in staat moeten zijn het EU-gebied te beschermen en hun strategische verantwoordelijkheid moeten erkennen; meent dat de lidstaten daarom in het bijzonder de Europese industriële samenwerking moeten versterken met het oog op een zo groot mogelijke strategische autonomie, door het ontwikkelen en voortbrengen van performante militaire en veiligheidsvermogens waarbij gebruik wordt gemaakt van de meest geavanceerde technologieën;
2. merkt op dat de economische en financiële crisis, evenals besparingen in de defensiebegrotingen van de meeste lidstaten tot aanzienlijke bezuinigingen , achteruitgang

of vertragingen in de programma's voor onderzoek en technologische innovatie van nagenoeg alle lidstaten kunnen leiden, hetgeen waarschijnlijk een blijvende negatieve impact zal hebben op de Europese defensie-industrie en de wetenschappelijke vorderingen van de Unie in deze sector; wijst op het risico van banenverlies op middellange en lange termijn en van verlies aan industriecapaciteit en knowhow;

3. roept op tot meer samenwerking en vaststelling van de behoeften inzake defensietechnologie zodat nieuwe en veranderende dreigingen voor de veiligheid van de EU kunnen worden aangepakt; vindt dat de lidstaten meer moeten samenwerken om de industriële uitdagingen het hoofd kunnen bieden en merkt op dat de Unie er door de budgettaire beperkingen en de toenemende internationale concurrentie toe gedwongen wordt interne partnerschappen aan te gaan, opdrachten te bundelen en taken te verdelen;
4. is van mening dat met het oog op een duurzame en concurrerende Europese industriële en technologische defensiebasis het volgende vereist is: beoordelings-, beslissings- en handelingsvrijheid, voorzieningszekerheid, toegang tot technologieën en deskundigheid in het gebruik ervan;
5. overwegende dat de Europese burgers ondanks de crisis en de bezuinigingen nog steeds vragende partij zijn voor een Europese defensie en industriële coördinatie en samenwerking als doorslaggevende factor voor veiligheid, efficiëntie en besparingen;
6. is ingenomen met het initiatief van de voorzitter van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, om de staats- en regeringsleiders te verzoeken de algemene beleidslijnen, overkoepelende politieke prioriteiten en tijdschema's voor de EU op het gebied van veiligheid en defensie, en met name wat betreft de technologische en industriële basis, te bepalen;
7. erkent het belang van de Europese defensie-industrie voor innovatie en groei, aangezien ze in de Unie ongeveer 400 000 rechtstreekse en onrechtstreekse banen oplevert; benadrukt dat de Europese defensie-industrie voor verscheidene uitdagingen staat en dat er daarom een nieuwe benadering moet komen, waarbij dubbel werk wordt vermeden en die leidt tot grotere schaalvoordelen en meer industriële concurrentie;

Industrieel beleid

8. vindt dat het nu tijd is voor een op vrijwillige leest geschoeide aanpak van de versnippering van de Europese defensiemarkt door verdere consolidering (en een initiatief voor harmonisering) zowel op het gebied van vraag, aanbod en reglementering als inzake geldende normen en dat het ook tijd is om te investeren in een geïntegreerd duurzaam industrieel beleid op basis van onderzoek, innovatie, een efficiënter gebruik van hulpbronnen, een strategie voor grondstoffen, een versterking van kmo's en de ontwikkeling van regionale netwerken; ondersteunt volledig de inspanningen van de Commissie om de interne markt op het gebied van defensie en veiligheid te verstevigen door passende steun te geven aan kleine en middelgrote ondernemingen die een belangrijke rol spelen bij innovatie, het ontwikkelen van specialisatie en geavanceerde technologieën en het scheppen van banen in het kader van de "Europa 2020"-strategie;

9. meent dat het gebruik van Europese civiel-militaire defensienormen de samenwerking en interoperabiliteit tussen de Europese strijdkrachten sterk zou doen toenemen en het concurrentievermogen van de Europese defensiesector wat betreft opkomende technologieën zou verbeteren;
10. meent dat de defensiemarkten erkend moeten worden als specifieke markten wegens de verplichtingen inzake uitvoercontrole en non- proliferatie en de strenge eisen inzake geheimhouding die voor deze markten gelden, alsook omdat het aantal ondernemingen dat de markt bevoorraadt beperkt is en de vraag bijna uitsluitend van overheden komt;
11. is van mening dat de totstandbrenging en de ontwikkeling van een concurrerende Europese industriële defensiebasis een van de strategische prioriteiten van de EU moet zijn, aangezien dit niet alleen de economische groei en het scheppen van hooggekwalificeerde banen zou bevorderen, maar ook omdat het een cruciale factor zou zijn voor het vermogen van Europa om de veiligheid van haar burgers te garanderen en haar waarden en belangen te beschermen;
12. meent dat de defensie-industrie specifiek is omdat zij rekening moet houden met lange periodes van productontwikkeling en de noodzaak om de systemen gedurende vele tientallen jaren operationeel te houden, met de hoge en toenemende kosten van programma's en tot slot ook met het feit dat productcommercialisering sterk afhankelijk is van de regeringen van de lidstaten;
13. steunt het potentieel van de producten van de veiligheids- en defensie-industrie, met name op het gebied van de ruimtevaart, de scheepvaart, de luchtvaart en de telecommunicatie, en stimuleert het duaal gebruik ervan; benadrukt dat de defensie-industrie een belangrijke motor is voor geavanceerde technologieën die in een later stadium voor commerciële doeleinden kunnen worden gebruikt;
14. verzoekt de Raad te erkennen dat de Europese industriële en technologische defensiebasis (EDITB) van essentieel belang is om in Europa een strategische autonomie te behouden door middel van de productie van betrouwbare, efficiënte en hoogkwalitatieve apparatuur;
15. spoort de Raad aan om de EDITB op alle mogelijke manieren te ondersteunen en met het oog daarop in de allereerste plaats het toepassingsgebied ervan beter af te bakenen, met name door de betrokkenen een bijzonder statuut te verlenen, bijvoorbeeld het statuut van defensiemarktoperator in Europa (DMOE);
16. is er voorstander van dat operatoren dit DMOE-statuut krijgen op basis van de werkelijke toegevoegde waarde die ze vanuit zowel technologisch als sociaaleconomisch oogpunt naar Europa brengen; is bijgevolg van mening dat enkel deze defensiemarktoperatoren in Europa baat zouden mogen hebben bij de Europese programma's;
17. meent dat het concept van 'defensiemarktoperator in Europa' moet worden erkend en dat, met het oog de bescherming van de DMOE's, moet worden voldaan aan redelijke normen op het gebied van werkgelegenheid, wetenschappelijke en technologische kennis, besluitvormingsorganen en productie op het Europees grondgebied;

18. is van mening dat de Europeanen de belangrijkste kernprogramma's opnieuw moeten opstarten en zich daarbij meer moeten verlaten op het Europees Defensieagentschap, waarop momenteel te weinig een beroep wordt gedaan en waarvoor te weinig middelen worden uitgetrokken; vindt dat het van groot belang is om lessen te trekken uit recente gezamenlijke operaties die niet alleen de voordelen hebben duidelijk gemaakt, maar ook de tekortkomingen aan het licht hebben gebracht, bijvoorbeeld op het gebied van strategisch en tactisch luchttransport of van waarnemingen vanuit de lucht (met name drones) en vanuit de ruimte;
19. verzoekt de lidstaten om hun industriële en technologische defensiebasissen en hun kenniscentra te ontwikkelen rond sleuteltechnologieën, met efficiënte mechanismen van ondernemingsbestuur in de Europese Unie, en zodoende de onderlinge afhankelijkheid tussen deze faciliteiten te vergroten;
20. meent in het licht van ervaringen uit het verleden dat het delen van ontwikkelings- en productieactiviteiten in het kader van gezamenlijke bewapeningsprogramma's moet worden georganiseerd op basis van een streng principe van industriële efficiëntie en economische prestaties, om dubbele inspanningen en ontsprende kosten te vermijden;
21. verzoekt de lidstaten en de Commissie om onnodige belemmeringen in de regelgeving zo veel mogelijk in te perken, om de dialoog tussen defensiebedrijven te verbeteren en om de rationalisering van deze bedrijven te bevorderen zodat zij het defensiemateriaal kunnen kopen dat het best voldoet aan hun eisen op het vlak van prestaties en kosten;
22. is van mening dat de problematiek van de Europese defensie-industrie niet kan worden beperkt tot de totstandbrenging van een Europese markt voor defensiemateriaal en dat het bijgevolg zaak is om de mogelijkheid te openen tot mechanismen in het overheidsbeleid die de ontwikkeling van sleuteltechnologieën op het vlak van defensie waarborgen

Continuïteit van de industriële toelevering

23. onderstreept dat de voorzieningszekerheid in tijden van crisis in dit domein van primordiaal belang is; wijst erop dat er meer overleg moet komen tussen de lidstaten teneinde aan de hand van een risico- en behoefteanalyse en een technologische en industriële capaciteit een Europees beleid inzake voorzieningszekerheid op lange termijn te bewerkstelligen, met name op het vlak van strategisch defensiemateriaal;

Onderzoek en innovatie

24. herinnert aan het belang van onderzoek en innovatie in de sector van defensie en veiligheid en onderstreept het belang van het onderzoeksprogramma Horizon 2020, in het bijzonder van de zevende maatschappelijke uitdaging "Een veilige samenleving: de vrijheid en veiligheid van Europa en haar burgers beschermen"; onderstreept dat multinationale samenwerking tussen de lidstaten en hun respectieve agentschappen op het terrein moet worden bevorderd; onderkent dat innovatieonderzoek voor de defensie-industrie een zeer vertrouwelijk karakter heeft en acht het daarom absoluut noodzakelijk dit onderzoek te financieren op een manier die aan de behoeften beantwoordt; meent dat in dit verband moet worden overwogen om binnen het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek een instituut voor Europese veiligheid en defensie op te richten;

25. wijst erop dat de Europese ministers van Defensie in november 2007 overeenstemming hebben bereikt over gemeenschappelijke normen om de uitgaven voor O&O inzake defensie op te trekken tot 2 % van de totale defensie-uitgaven en om ervoor te zorgen dat 20 % hiervan via Europese samenwerkingsverbanden besteed wordt;
26. steunt de Taskforce defensie (waar de Europese Commissie, de Europese dienst voor extern optreden (EDEO) en Europees Defensieagentschap (EDA) deel van uitmaken) in haar inspanningen om ervoor te zorgen dat de resultaten van het onderzoek in het kader van het programma Horizon 2020 ook kunnen profiteren van het onderzoek inzake innovatie op het gebied van defensie, en om de synergieën tussen de civiele en de militaire sector te optimaliseren; vraagt dat wordt gezocht naar manieren om gebruik te maken van publiek-private financiering door middel van de oprichting van gemeenschappelijke ondernemingen overeenkomstig artikel 187 VWEU;
27. herinnert eraan dat artikel 179 VWEU de Unie oplegt alle onderzoeksactiviteiten te bevorderen die uit hoofde van de verdragen nodig worden geacht;
28. onderstreept dat moet worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn van samenwerking en bundeling op het gebied van onderzoek en innovatie op het hoogste technische niveau (met name gezien de toenemende investeringen van opkomende economieën in dit domein) en dat de resultaten van het onderzoek op het gebied van defensie in het kader van een gezamenlijk beleid inzake intellectuele eigendom degelijk moeten worden beschermd; vindt dat moet worden nagegaan of het EDA op dit gebied een rol zou kunnen spelen; is van mening dat het EDA in staat moet kunnen zijn om toekomstige technologische en industriële samenwerking tussen partners in de Unie al in een vroeg stadium te vereenvoudigen;
29. wijst op het belang van synergieën tussen civiel en militair onderzoek in domeinen met een grote toegevoegde waarde; benadrukt dat, rekening houdend met het voornamelijk civiele karakter en het overheidsaspect van bepaalde projecten, de mogelijkheid van een efficiënter duaal gebruik zou kunnen worden onderzocht met het oog op een bundeling van de kosten, aangezien dit sectoren zijn die banen en groei creëren; beklemtoont voorts dat deze synergie tevens gestalte kan krijgen in een consolidatie van het Europese particuliere aanbod in commerciële afzetgebieden;
30. is van mening dat een Europees industrieel beleid inzake defensie moet beogen de capaciteiten van de lidstaten te optimaliseren door de ontwikkeling, aanwending en instandhouding van uiteenlopende capaciteiten, installaties, uitrustingen, materialen en diensten te coördineren zodat deze lidstaten uiteenlopende en zelfs de meest veeleisende missies kunnen vervullen, de Europese defensie-industrie te versterken, de samenwerking op het gebied van onderzoek en technologie te bevorderen en samenwerkingsprogramma's op het gebied van defensiemateriaal te ontwikkelen;
31. roept de lidstaten op een geschikt platform in het leven te roepen om onderzoek inzake defensie om te buigen naar de civiele wereld, dit met nadruk op technologisch geavanceerde toepassingen;
32. roept de lidstaten op om onderzoek inzake defensietechnologie tevens te richten op de bestrijding van natuurrampen (in de afgelopen 40 jaar is het aantal natuurrampen in

Europa verviervoudigd);

Ruimtevaart

33. is ervan overtuigd dat de ruimtevaartsector bijdraagt aan de strategische autonomie van de EU en aan de mogelijkheid van de lidstaten om autonome toegang te verkrijgen, en een sleutelrol vervult in de defensie- en veiligheidssector; wijst erop dat de uitmuntendheid van deze technologisch innoverende en performante industrie moet worden gehandhaafd teneinde de technologische onafhankelijkheid van de Europese Unie te waarborgen;
34. is opgetogen over de instelling en ontwikkeling van een Europees satellietstelsel (Galileo, Copernicus en EGNOS); onderstreept dat de ontwikkeling van een dergelijk systeem niet alleen aan de ruimtevaartindustrie maar ook aan de autonomie van Europa een sterke impuls zal geven, en een gelegenheid biedt om een essentieel onderdeel van de industriële en technologische basis voor de defensie in Europa te ontwikkelen;
35. wijst op de noodzaak de Europese ruimtevaartinfrastructuur te beschermen door de capaciteit voor ruimtetoezicht en -bewaking (SST) te ontwikkelen;

ICT en gegevensbeveiliging

36. vraagt de lidstaten en de Commissie ervoor te zorgen dat IT-componenten en informaticaprogramma's in de EU worden ontworpen en geproduceerd met specificaties die voldoen aan de eisen van de EU op het vlak van de weerbaarheid tegen cyberaanvallen;
37. herinnert eraan dat het digitale tijdperk grotere uitdagingen voor de veiligheid en beveiliging van infrastructuur en technologie meebrengt; wijst bijgevolg op de noodzaak van meer samenwerking en kennisuitwisseling tussen de lidstaten enerzijds en tussen de Europese Unie en haar belangrijkste partners anderzijds;
38. vestigt de aandacht op de noodzaak Europese normen op het gebied van ICT en cyberveiligheid op te stellen en deze in internationale normen op te nemen;
39. roept de Commissie en de lidstaten op tot onderlinge samenwerking om te garanderen dat de cyberveiligheid een cruciaal element is dat derhalve bijzondere aandacht moet krijgen door middel van onderzoek en innovatie binnen de veiligheids- en defensiesector en dat een onderdeel moet vormen van de strategie op korte, middellange en lange termijn;
40. vraagt de Commissie en de lidstaten om in bestaande en toekomstige Europese civiele of militaire programma's (Galileo, Copernicus, het gemeenschappelijk Europees luchtruim/Sesar) stelselmatig rekening te houden met de uitdagingen op het gebied van cyberveiligheid;

Samenwerking voor meer interoperabiliteit

41. vindt het uiterst belangrijk dat de Europese defensiecapaciteiten van de lidstaten optimaal kunnen worden gebruikt in gemeenschappelijke acties;

42. wijst op het belang van interoperabiliteit; onderstreept dat standaardisering positieve gevolgen zal hebben voor het concurrentievermogen van de Europese defensie-industrie, voor de doeltreffendheid van het materiaal en voor de hoogte van de onderhouds- en operationele kosten;
43. is ingenomen met de voorstellen van de Europese Commissie inzake standaardisering en roept de Raad op om er kennis van te nemen en concrete voorstellen ter zake te doen;

Technologie

44. meent dat de defensie-industrie in de EU zowel in militair als in civiel opzicht een hoge innovatiegraad in stand moet houden teneinde het hoofd te kunnen bieden aan alle dreigingen en uitdagingen waarmee de lidstaten en de EU de komende jaren zullen worden geconfronteerd, door gebruikt te maken van de meest veelbelovende technologische ontwikkelingen, ongeacht of deze specifiek op de defensie-industrie gericht zijn dan wel voor civiele doeleinden bedoeld zijn;
45. roept de lidstaten op om de Europese Unie met behulp van de eigen technologische en industriële basis voor defensie qua cruciale defensie-infrastructuur beter zelfvoorzienend te maken;

Conclusie

46. stelt voor aan de Raad om, zonder zich in het wetgevend werk te mengen, de nodige impulsen aan de Europese Unie te geven en de beleidslijnen en overkoepelende politieke prioriteiten voor de versterking van de Europese industriële en technologische defensiebasis (EDITB) te bepalen, aangezien deze een essentieel instrument is om de volkeren van Europa, verenigd in een gemeenschappelijke lotsbestemming, te garanderen dat zij in vrede en veiligheid kunnen leven zodat zij zich gezamenlijk kunnen inzetten voor de waarden en de plaats van Europa in de wereld.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	7.10.2013						
Uitslag eindstemming	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">38</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">9</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> </table>	+:	38	-:	9	0:	0
+:	38						
-:	9						
0:	0						
Bij de eindstemming aanwezige leden	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, Jean-Pierre Audy, Ivo Belet, Fabrizio Bertot, Jan Březina, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Vicky Ford, Adam Gierak, Norbert Glante, Fiona Hall, Kent Johansson, Romana Jordan, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Marisa Matias, Angelika Niebler, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Michèle Rivasi, Jens Rohde, Paul Rübig, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Evžen Tošenovský, Catherine Trautmann, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Adina-Ioana Vălean						
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Maria Badia i Cutchet, Antonio Cancian, António Fernando Correia de Campos, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Roger Helmer, Jolanta Emilia Hibner, Marian-Jean Marinescu, Alajos Mészáros, Mario Pirillo, Laurence J.A.J. Stassen						
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Ramon Tremosa i Balcells						